

Rozwój funkcji słuchowych w poszczególnych okresach rozwoju dziecka:

2-4 latek

W drugim roku życia prawidłowo rozwijające się dziecko osiąga rzeczywisty próg słyszenia to znaczy, że jest w stanie zareagować na najcichszy dźwięk jaki słyszy

- Dziecko ma świadomość- czy jest dźwięk, czy go nie ma
- identyfikuje i różnicuje nowe wyrażenia dźwiękonaśladowcze, słowa oraz melodie i słowa piosenki,
- Uczy się słuchania i rozumienia słów czy też tekstów wypowiedzianych czy odczytywanych przez nauczyciela dla całej grupy, a nie jak dotychczas indywidualnie do dziecka
- rozumie proste wypowiedzi, dostrzega i różnicuje elementy prozodyczne mowy
- określa kierunek, z którego dochodzi dźwięk,
- identyfikuje dźwięki pochodzące z najbliższego otoczenia,
- rozpoznaje, naśladuje głosy zwierząt i ptaków, pojazdów
- łączy obrazki z prezentowanym dźwiękiem.
- rozpoznaje głosy wydawane przez przedmioty np. zegar, przedzieranie papieru, kapanie wody z kranu, mieszanie łyżeczką w szklance, itp.
- czas trwania sygnału akustycznego (długo-krótko)
- ilość nadawanych sygnałów dźwiękowych, (pojedyncze-kilka)
- tempo nadawanego sygnału (szybko-wolno),
- natężenie dźwięku (głośno – cicho),
- częstotliwość (wysoko- nisko),
- rozpoznaje melodie znanych piosenek;
- odtwarza grę na instrumentach perkusyjnych, np.: dwa razy bębenek, jeden raz grzechotką,
- wyklaskuje prosty rytm,
- umie odszukać i nazwać przedmioty wydające dźwięki,
- podejmuje próby dzielenia słów na sylaby,
- wymienia słowa rozpoczynające się daną sylabą,
- Uzupełnia brakujące rymy. Lata mucha koło ... (ucha), Lata osa koło ... (nosa)
Mały kotek wszedł na ... (płotek)
- odnajduje obrazki, których nazwy tworzą rymy.
- potrafi wybrać spośród kilku przedmiotów 2 wydające taki sam dźwięk,
- Określa długości słów- **posłuchaj i powiedz, które słowo jest długie a które krótkie**

- łączy w całość usłyszane kolejno sylaby np., ma-ma, so- wa , ko-ty, lo- dy, la-sy,sa-ła-ta
- kończy słowa dwusylabowe(trzysylabowe) w oparciu o obrazki, np. bu-ty, bu-zia, bu-rak itp. I następnie bez obrazków
- Liczy usłyszane sylaby
- Dziecko rozpoznaje głosy kolegów z grupy
- odtwarza rytm na podstawie podanych przez nauczyciela schematów (rysunkowych lub klockowych),
- powtarza sylaby wg ustalonej kolejności np. bla-ble, za-pe , ku-gu itp.
- przelicza usłyszane dźwięki i odwzorowuje ich liczebność za pomocą drobnych przedmiotów: patyczków, klocków, kredek, itp.,
- wypowiada rytmiczne treści krótkich wierszyków np. z wyklaskiwaniem.
- Wymyśla rymujące się wyrazy, np. słoń – koń, miasto – ciasto, wanna – panna itp.
- Ćwiczy uwagę i pamięć sekwencyjną („Najpierw do woreczka wchodzi krowa, potem pies, a na końcu kot”) podczas wymieniania po kolei przedmiotów dziecko ich nie widzi tylko słucha

5-6-7 latek:

- powtarza prezentowane rytmy,
- odtwarza rytmy według podanego wzoru graficznego,
- tworzy schematy graficzne do prezentowanych rytmów,
- dokonuje **syntezy** sylabowej wyrazów długich
- potrafi określić jakie słowo było powiedziane dwa razy; dziecko ma za zadanie wymienić słowo, które usłyszało dwa razy (np. okno, oko, drzwi, okno);
- zabawa „szukamy sylaby” –nauczyciel wymawia ciąg różnych sylab, dziecko np. klaszcze gdy usłyszy poszukiwaną
- dokonuje podziału zdania na wyrazy, porównuje długość zdań, przelicza liczbę wyrazów w zdaniu,
- dzieli słowa na sylaby, przelicza sylaby i porównuje długość słów, wskazuje przedmioty zawierające w swojej nazwie określoną liczbę sylab,
- **samodzielnie dokonuje podziału na głoski- sylab zamkniętych (am, ek, is)**
- wyodrębnia głoski w słowach – rozpoznaje i nazywa głoski w nagłosie (na początku), wygłosie (na końcu) oraz **najpóźniej** w środku wyrazów o prostej budowie fonetycznej, (najpierw przedłużane samogłoski, f, w, s, sz z, ż ż, ch),
- Wymawia określona sylabę w słowie np. parasol, jaka jest trzecia sylaba? – sol.
- Potrafi bawić się w zabawę, w ciąg słów - jedno słowo zaczyna się na ostatnią głoską poprzedniego,
- określa słowa, które zaczynają i kończą się tym samym dźwiękiem

- Różnicuje słowa podobnie brzmiące. Dziecko pokazuje obrazki po usłyszeniu ich nazw, np. domek – Tomek, półka – bułka, bary – pary, bąk – pąk, dam – tam, gapa – kapa, fala – Wala, sen – sień, żal – szal, bal – pal, data – tata.
- Rozpoznaje i wyodrębnienia określoną głoskę (samogłosek i spółgłosek) w różnych miejscach w słowie
- Syntezuje słyszane głoski wypowiediane przez s-o-k- jakie słowo słyszysz?
- zapamiętuje ciąg słów
- różnicuje głoski opozycyjne (s-sz, z-ż, c-cz, dz-dź), dźwięczne – bezdźwięczne(w-f, b-p, z-s d-t, ż-sz, dz-c, g-k, itp.)twarde- miękkie (p, b, f, w, s, z, c, ch, dz, n, m, l, ł, k, g, t, d, sz, ż, cz, dź, r-_p, b', f' w', ś, ź, ć, ch', dź, m',n', l', j, k', g',)
- Wyszukuje i wymyśla słowa zaczynających się na daną głoskę,
- Dobiera pary obrazków, których nazwy rozpoczynają się taką samą głoską. Dziecko podaje pierwszą głoskę nazwy obrazka i wyszukuje obrazek, którego nazwa rozpoczyna się taką samą głoską, np. pas, parasol.
- Szuka ukrytych słów w innych dłuższych słowach np. ser-ce, gra-bie
- potrafi wyodrębnić wyrazy różniące się jedną głoską, np. dom – tom, masa – kasa, noc – nos.
- dokonuje pełnej analizy i syntezy sylabowej i głoskowej,
- prawidłowo różnicuje głoski w zasobie fonetycznym

Objawy zaburzeń percepcji słuchowej występujące u dzieci w wieku przedszkolnym:

- trudności w rozumieniu trudniejszych instrukcji i poleceń słownych,
- trudności w zapamiętywaniu, powtarzaniu trudnych wyrazów i dłuższych zdań,
- ubogi zasób słów, występowanie agramatyzmów,
- występowanie trudności w tworzeniu zdań i dłuższych wypowiedzi,
- trudności w zapamiętywaniu ciągów słownych,
- opóźniony rozwój mowy,
- występowanie wad wymowy,
- trudności i nieprawidłowości w różnicowaniu dźwięków mowy,
- problemy podczas dokonywania analizy sylabowej i głoskowej wyrazów,
- trudności w syntetyzowaniu sylab i głosek w wyrazie,
- specyficzne trudności w czytaniu i pisanu, pojawiające się na dalszych etapach kształcenia.

Jeżeli u dziecka 6-7 letniego w dalszym ciągu występują nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania analizatora słuchowego jest **ryzyko wystąpienia dysleksji**